

OBEZİTENİN MEDİKAL TEDAVİSİ

29. BÖLÜM

Merve YILMAZ¹

Obezite, vücuda, besinler ile, harcanan enerjiden daha çok enerji alınmasından kaynaklanan ve yağsız vücut kitlesine oranla vücut yağ kitlesinin daha fazla artması ile karakterize kronik bir hastalıktır (1). Obezite tanım ve derecelendirmesi beden kitle indeksi [BKİ= Ağırlık (kg) / Boy² (m²)] ile değerlendirilir (Tablo 1) (2).

Gruplar	BKİ
Zayıf	<18,5
Normal	18,5-24,99
Fazla kilolu	25-29,99
Obez	≥30
Hafif obez	30-34,99
Orta derecede obez	35-39,99
Morbid obez	40-49,99

BKİ ≥ 30 kg/m² olup diyet, egzersiz ve davranış değişikliğine rağmen kilo kontrolü sağlanamaması ve BKİ = 27-29,9 kg/m² olup, eşlik eden komorbiditeler (Tip 2 Diabetes Mellitus, koroner arter hastalığı, serebrovasküler hastalık, hipertansiyon, dislipidemi, uyku apnesi vb.) olması obezitede ilaç tedavisi başlama endikasyonlarıdır. İdeal bir obezite ilacı; dozla ilişkili kilo kaybı ve ulaşılan hedef kilonun devamlılığını sağlamalı, uzun süreli kullanımı güvenilir olmalı, kö-

¹ Uzman Doktor, Gazi Devlet Hastanesi. E-mail: drmerveyilmaz@gmail.com

izlenmelidir. Yavaş salınlımlı naltrekson/yavaş salınlımlı bupropion kontrolsüz hipertansiyonu olan hastalarda kontrendikedir. Aterosklerotik kardiyovasküler hastalığı olanlarda ve kardiyak aritmi öyküsü veya riski olanlarda kilo kaybı için orlistat ve lorkaserin tercih edilir. Obezlerde renin-anjiyotensin sistemi inhibitörleri (anjiyotensin reseptör blokerleri veya anjiyotensin converting enzim inhibitörü) kan basıncı kontrolü için tercih edilen ilk basamak ilaçlardır. Bariyatrik cerrahi sonrası kaybedilen kilonun %25'den fazlasını geri alanlarda, yaşam tarzı değişimlerine yanıt alınamıyor ve yeni bir cerrahi girişim düşünülüyorsa liraglutid 1,8-3 mg, fentermin/yavaş salınlımlı topiramamat düşünülebilir (5).

Gebelik ve laktasyonda hiçbir kilo verdirici ilaç kullanılmamalıdır. Reprodüktif çağıdaki kadınlarda uygun kontrasepsiyon yöntemi ile birlikte tüm ilaçlar kullanılabilir (2,5).

65 yaş üzeri bireylerde ilaçların kullanımının güvenilirliği ve etkinliği hakkında yeterli çalışma bulunmamaktadır (2).

Glokom öyküsü olan veya risk altında olan hastalar için liraglutid 3 mg, orlistat ve lorkaserin tercih edilen kilo kaybı ilaçları olmalıdır. Kilo verdirici ilaç kullananlar duygulanım sorunları, depresyon ve intihar eğilimi açısından takip edilmelidir. Liraglutid 3 mg, orlistat ve fentermin/yavaş salınlımlı topiramamat (başlangıçta 3,75/23 mg, ardından 7,5/46 mg) depresyonu olan obezlerde kullanılabilir. Obezite ve anksiyete bozuklukları olan hastalarda maksimal doz (15/92 mg) fentermin/yavaş salınlımlı topiramamat dikkatli kullanılmalıdır. Nöbet/epilepsi öyküsü olan veya risk altında olan hastalar için fentermine/topiramamat, lorkaserin, liraglutid ve orlistat tercih edilen kilo verme ilaçlarıdır. Fentermin/yavaş salınlımlı topiramamat, lorkaserin, liraglutid 3 mg ve orlistat kronik opioid veya opioid içeren ilaçları kullananlarda tercih edilen kilo kaybı ilaçlarıdır. Alkol kullanımı olanlarda orlistat veya liraglutid 3 mg kullanılabilir (5).

Kaynaklar

1. Obezite: Nedenleri ve Tedavi Seçenekleri Altunkaynak BZ, Özbek E, Van Tıp Dergisi: 13 (4):138-142, 2006.
2. 2019, TEMD Obezite Tanı ve Tedavi Klavuzu, 8. Baskı, Ankara: Miki Matbaacılık
3. Perreault L. Obesity in adults: Drug therapy. UpToDate: May 2020. Last updated: Mar 31, 2020
4. Toplak H, Woodward E, Yumuk V, Oppert JM, Halford JCG, Frühbeck G. 2014 EASO Position Statement on the Use of Anti-Obesity Drugs. *Obes Facts.* 2015;8(3):166-74. doi:10.1159/000430801. Epub 2015 May 1.
5. Garvey WT, Mechanick JI, Brett EM et al. Reviewers of the AACE/ACE Obesity Clinical Practice Guidelines. American Association of Clinical Endocrinologists and

- American College of Endocrinology Comprehensive Clinical Practice Guidelines for Medical Care of Patients with Obesity. *Endocr Pract* 2016 Jul;22(Suppl 3):1-203.
6. Torgerson JS, Hauptman J, Boldrin MN, Sjöström L. XENical in the Prevention of Diabetes in Obese Subjects (XENDOS) Study: A Randomized Study of Orlistat as an Adjunct to Lifestyle Changes for the Prevention of Type 2 Diabetes in Obese Patients. *Diabetes Care*. 2004 Jan;27(1):155-61. doi: 10.2337/diacare.27.1.155.
 7. Shukla AP, Buniak WI, Aronne LJ. Treatment of Obesity in 2015. *J Cardiopulm Rehabil Prev*. Mar-Apr. 2015;35(2):81-92. doi: 10.1097/HCR.0000000000000112.
 8. Leblanc ES, O'Connor E, Whitlock EP, Patnode CD, Kapka T. Effectiveness of Primary Care-Relevant Treatments for Obesity in Adults: A Systematic Evidence Review for the U.S. Preventive Services Task Force. *Ann Intern Med*. 2011 Oct 4;155(7):434-47. doi: 10.7326/0003-4819-155-7-201110040-00006.
 9. Kelley DE, Bray GA, Pi-Sunyer FX, Klein S, Hill J, Miles J, Hollander P. Clinical efficacy of orlistat therapy in overweight and obese patients with insulin-treated type 2 diabetes: A 1-year randomized controlled trial. *Diabetes Care*. 2002 Jun;25(6):1033-41. doi: 10.2337/diacare.25.6.1033.
 10. Miles JM, Leiter L, Hollander P, Wadden T, Anderson JW, Doyle M, Foreyt J, Aronne L, Klein S. Effect of Orlistat in Overweight and Obese Patients With Type 2 Diabetes Treated With Metformin. *Diabetes Care*. 2002 Jul;25(7):1123-8. doi: 10.2337/diacare.25.7.1123.
 11. Siebenhofer A, Jeitler K, Horvath K, Berghold A, Posch N, Meschik J, Semlitsch T. Long-term effects of weight-reducing drugs in people with hypertension. *Cochrane Database Syst Rev*. 2016 Mar 2;3:CD007654. doi:10.1002/14651858.CD007654.pub4
 12. Tonstad S, Pometta D, Erkelens DW, Ose L, Moccetti T, Schouten JA, Golay A, Reitsma J, Bufalo AD, Pasotti E, et al. The Effect of the Gastrointestinal Lipase Inhibitor, Orlistat, on Serum Lipids and Lipoproteins in Patients With Primary Hyperlipidaemia. *Eur J Clin Pharmacol*. 1994;46(5):405-10. doi: 10.1007/BF00191901.
 13. MacWalter RS, Fraser HW, Armstrong KM. Orlistat enhances warfarin effect. *Ann Pharmacother*. 2003 Apr;37(4):510-2. doi: 10.1345/aph.1C122.
 14. 2019, TEMD Diabetes Mellitus ve Komplikasyonlarının Tanı, Tedavi ve İzlem Klavuzu. 12. Baskı, Ankara: Miki Matbaacılık
 15. Vorsanger MH, Subramanyam P, Weintraub HS, Lamm SH, Underberg AJ, Gianos E, Goldberg JI, Schwartzbard AZ. Cardiovascular Effects of the New Weight Loss Agents. *J Am Coll Cardiol*. 2016 Aug 23;68(8):849-59. doi:10.1016/j.jacc.2016.06.007
 16. Pi-Sunyer X, Astrup A, Fujioka K, Greenway F, Halpern A, Krempf M, Lau DCW, Roux CWL, Ortiz RV, Jensen CB, Wilding JPH, SCALE Obesity and Prediabetes NN8022-1839 Study Group. A Randomized, Controlled Trial of 3.0 Mg of Liraglutide in Weight Management. *N Engl J Med*. 2015 Jul 2;373(1):11-22. doi: 10.1056/NEJMoa1411892.
 17. Marso SP, Daniels GH, Brown-Frandsen K, Kristensen P, Mann JFE, Nauck MA, Nissen SE, Pocock S, Poulter NR, Ravn LS, Steinberg WM, Stockner M, Zinman B, Bergenstal RM, Buse JB, LEADER Steering Committee; LEADER Trial Investigators. Liraglutide and Cardiovascular Outcomes in Type 2 Diabetes. *N Engl J Med*. 2016 Jul 28;375(4):311-22. doi: 10.1056/NEJMoa1603827. Epub 2016 Jun 13.

18. Yumuk V, Tsigos C, Fried M, Schindler K, Bu setto L, Micic D, Toplak H. Obesity Management Task Force of the European Association for the Study of Obesity. European Guidelines for Obesity Management in Adults. *Obes Facts*. 2015;8(6):402-24. doi: 10.1159/000442721. Epub 2015 Dec 5.
19. O'Neil MP, Smith SR, Weissman JN, Fidler MC, Sanchez M, Zhang J, Raether B, Anderson CM, Shanahan WR. Randomized Placebo-Controlled Clinical Trial of Lorcaserin for Weight Loss in Type 2 Diabetes Mellitus: The BLOOM-DM Study. *Obesity (Silver Spring)*. 2012 Jul;20(7):1426-36. doi: 10.1038/oby.2012.66. Epub 2012 Mar 16.
20. Garcia-Mijares M, Bernardes AMT, Silva MTA. Diethylpropion Produces Psychostimulant and Reward Effects. *Pharmacol Biochem Behav*. 2009 Feb;91(4):621-8. doi: 10.1016/j.pbb.2008.10.001. Epub 2008 Oct 19.
21. Gadde KM, Allison DB, Ryan DH, Peterson CA, Troupin B, Schwiers ML, Day WW. Effects of low-dose, controlled-release, phentermine plus topiramate combination on weight and associated comorbidities in overweight and obese adults (CONQUER): a randomised, placebo-controlled, phase 3 trial. *Lancet*. 2011 Apr 16;377(9774):1341-52. doi: 10.1016/S0140-6736(11)60205-5. Epub 2011 Apr 8.
22. Hendricks EJ. Off-label Drugs for Weight Management. *J Diabetes Metab Syndr Obes*. 2017 Jun 10;10:223-234. doi: 10.2147/DMSO.S95299.
23. Wadden TA, Foreyt JP, Foster GD, Hill JO, Klein S, O'Neil PM, Perri MG, Pi-Sunyer FX, Rock CL, Erickson JS, Maier HN, Kim DD, Dunayevich E. Weight Loss With Naltrexone SR/bupropion SR Combination Therapy as an Adjunct to Behavior Modification: The COR-BMOD Trial. *Obesity (Silver Spring)*. 2011 Jan;19(1):110-20. doi: 10.1038/oby.2010.147. Epub 2010 Jun 17.
24. Apovian CM, Aronne L, Rubino D, Still C, Wyatt H, Burns C, Kim D, Dunayevich E; COR-II Study Group. A randomized, phase 3 trial of naltrexone SR/bupropion SR on weight and obesity-related risk factors (COR-II). *Obesity (Silver Spring)*. 2013 May;21(5):935-43. doi: 10.1002/oby.20309.